

Poznań, 26 października 2022 r.

Prof. dr hab. Maciej Skorupski
Ul. Kowalówki 11
61-695 Poznań

RECENZJA

rozprawy doktorskiej pani mgr inż. Natalii Korcz

pt. *Spoleczne uwarunkowania wybranych elementów infrastruktury edukacyjnej w lasach
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie*

W Państwowym Gospodarstwie Leśnym „Lasy Państwowe” zatrudnionych jest ponad 25 tysięcy wysoko wykwalifikowanych pracowników, w większości z wyższym wykształceniem i ponad 20. letnim stażem zawodowym. To przedsiębiorstwo zarządza większością polskich lasów. Wysoko wykwalifikowane kadry, nierzadko dodatkowo ze stopniami naukowymi, bądź wykształceniem na polu zarządzania, zapewniają gospodarowanie lasami oparte na naukowych podstawach. Dwa wieki badań leśnych i szeroko pojętego doświadczalnictwa leśnego, wdrażane sukcesywnie do praktyki leśnej, wraz z wysoko wykwalifikowaną kadrą czynią nasze leśnictwo unikalnym w skali międzynarodowej. Zrównoważona i wielofunkcyjna gospodarka leśna, w stale powiększających się lasach i stanowiących strategiczny rezerwuar bioróżnorodności, umożliwia naszemu społeczeństwu korzystanie z szeroko pojętych dóbr lasu.

Obecnie większa część społeczeństwa w naszym kraju mieszka w miastach. Z wielu badań wiemy już, że odbiór realizowanej gospodarki leśnej przez społeczeństwo miejskie

mocno różni się od odbioru społeczeństwa wiejskiego. Edukacja przyrodnicza wprzęgnięta w infrastrukturę leśną pełni ważne zadanie przybliżania i wyjaśniania odwiedzającym lasy szeroko pojętego leśnictwa, a także otaczającej ich przyrody.

Doktorantka zajmuje się właśnie zagadnieniem postrzegania przez społeczeństwo infrastruktury edukacyjnej Lasów Państwowych, próbując określić, jakie czynniki i w jakim zakresie wpływają na dotarcie zawartych informacji do społeczeństwa korzystającego z tej infrastruktury.

Praca przedstawiona do recenzji składa się z pięciu publikacji i kompilacji podsumowującej te prace. Kompilacja składa się z czterech zasadniczych części. Pierwsza obejmuje cele badań i hipotezy, druga: materiał i metody badawcze, trzecia: wyniki badań, a czwarta: podsumowanie i wnioski.

Zasadniczym celem badań przeprowadzonych przez panią mgr inż. Natalię Korcz było zbadanie preferencji społecznych dotyczących infrastruktury edukacyjnej wykorzystywanej w nieformalnej edukacji leśnej. Doktorantka przyjęła hipotezy i pytania badawcze, które szczegółowo opisała dla każdej z publikacji oddzielnie.

Następnie zostały szczegółowo opisane metody badawcze. W mojej ocenie wybór powierzchni badawczych i ich liczba, a następnie selekcja obiektów poddanych analizie został wykonany bardzo dobrze. Z każdej też z publikacji przedstawiono skrócony opis procedury badawczej.

Szczegółowe wyniki zrealizowanych badań przedstawione zostały w poszczególnych publikacjach, w sposób jasny i przejrzysty, w schemacie używanym przez dany periodyk naukowy. W kompilacji prac przedstawiono skrócony opis uzyskanych wyników, jednak zebrane w jednym rozdziale znacząco ułatwiają ocenę całości materiału badawczego, który uzyskano w wyniku badań.

Każda z publikacji zawiera również szeroko zakrojoną dyskusję zakończoną szeregiem konkluzji, które zostały szczegółowo przytoczone w rozdziale „Wnioski” przygotowanej kompilacji. Niektóre z wniosków mogą zaskakiwać, np. w pierwszej z publikacji, że większość respondentów nie odwiedzała lasów w celach rekreacyjnych, a ilość czasu spędzonego w lasach determinowana była wiekiem, płcią i miejscem zamieszkania. W przypadku drugiej publikacji większość respondentów źle oceniła treści na tablicach edukacyjnych, wskazując, że teksty na tablicach są proste i zrozumiałe dla uczniów szkół podstawowych, co nie do końca znalazło

swój wyraz w badaniu z zastosowaniem Indeksu Fog. W trzeciej pracy podniesiono fakt, że większość tablic odznacza się brakiem treści w formie graficznej w centralnym polu, co może wpływać negatywnie na siłę przyciągania i zatrzymania uwagi użytkowników lasu przed planszami. W czwartej zauważono, że najtrudniejsze teksty dotyczyły tematyki ochrony środowiska oraz wody w lasach. W piątej natomiast ciekawym wnioskiem jest to, że zarówno bierne (zapoznavanie się z tablicami edukacyjnymi), jak i aktywne formy edukacji (rozmowy z edukatorami leśnymi), wspierają pozytywne efekty terapii lasem.

Podsumowanie zawiera ważne stwierdzenia, rekomendowane do zastosowania w praktyce i mające duże znaczenie w poprawie przekazu informacji do społeczeństwa. Wyłaniają się tutaj przede wszystkim zalecenia zmiany formy przekazu z tekstowej na graficzną, a w przypadku pozostawienia formy tekstowej, dostosowanie jej poziomu przystępności do ogółu społeczeństwa. Zgadzam się również z podsumowującą konkluzją, że przeprowadzone badania i uzyskane wyniki są dobrą wskazówką dla leśników, przyrodników oraz firm zajmujących się tworzeniem terenowych materiałów edukacyjnych, co pozwoli zwiększyć atrakcyjność ścieżek edukacyjnych i w rezultacie powinno prowadzić do wzrostu społecznego zainteresowania terenową infrastrukturą edukacyjną oraz poziomu oddziaływania tej infrastruktury na odwiedzających las.

W swoich rozważaniach Doktorantka korzysta z wyników badań zamieszczonych w literaturze krajowej i zagranicznej (78 pozycji, w tym 51 w językach obcych), dając dowód jej znajomości, a także umiejętności poprawnego korzystania i wnioskowania z wyników badań osiągniętych przez innych autorów, jak również krytycznej ich weryfikacji. Dodatkowo publikacje są bogato ilustrowane rycinami, zawierają szereg wykresów, tabel i map, które są rozwinięciem tekstu i ułatwiają zrozumienie prezentowanych zagadnień.

Pojedyncze niezręczności językowe i interpunkcyjne w kompilacji nie wpływają na bardzo pozytywną ocenę pracy.

Praca doktorska pani mgr inż. Natalii Korcz pokazuje, że posiada ona umiejętności i kwalifikacje badawcze. W sposób konsekwentny prowadzi badania oraz weryfikuje ich wyniki, wysnuwając logiczne wnioski.

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzenie uważam, że przedłożona mi do oceny dysertacja spełnia warunki określone w obowiązujących przepisach o stopniach naukowych tj. Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i

tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późn. zm.). Wniosuję więc o dopuszczenie pani mgr inż. Natalii Korcz do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Praca, wcześniej już oceniona częściowo przez recenzentów bardzo dobrych periodyków naukowych, łącznie prezentuje bardzo wysoki poziom naukowy i związku z tym chciałbym równocześnie złożyć wniosek do Wysokiej Rady o wyróżnienie tej pracy stosowną nagrodą.

Prof. dr hab. Maciej Skorupski